

Nariadenie Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 4 zo dňa 27. februára 1945

**o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení
pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov,
ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa**

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady na základe § 1 nariadenia č. 1/1944 Zb. n. SNR a § 1 nariadenia č. 40/1944 Zb. n. SNR uznieslo sa na tomto nariadení:

§ 1

(1) S okamžitou platnosťou a bez náhrady konfiškujú sa pre účely pozemkovej reformy pôdohospodársky majetok na území Slovenska, ktorý je vo vlastníctve

- a) osôb nemeckej národnosti,
- b) osôb maďarskej národnosti, ktoré 1. novembra 1938 nemali československú štátnu príslušnosť,
- c) osôb maďarskej národnosti, pokiaľ prevyšuje výmeru 50 ha,
- d) zradcov a nepriateľov slovenského národa akejkoľvek národnosti.

(2) Podľa ods. 1 sa nekonfiškujú pôdohospodársky majetok tých osôb nemeckej národnosti (písm. a)), ktoré sa činne zúčastnili na protifašistickom boji, pokiaľ ich pôdohospodársky majetok neprevyšuje výmeru 50 ha pôdy vôbec.

(3) O tom, ktoré osoby treba považovať za osoby nemeckej či maďarskej národnosti (ods. 1 písm. a), b), c)), za zradcov a nepriateľov slovenského národa (ods. 1 písm. d)), ako aj o tom, či možno pripustiť výnimku podľa ods. 2, rozhodne Predsedníctvo Slovenskej národnej rady na návrh Povereníctva Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu, podaný v dohode s Povereníctvom Slovenskej národnej rady pre veci vnútorné.

(4) Rozhodnutím Predsedníctva Slovenskej národnej rady podľa ods. 3 považuje sa majetok takejto osoby za skonfiškovaný podľa ods. 1 dňom účinnosti tohto nariadenia. Proti tomuto rozhodnutiu opravný

prostriedok nie je prípustný a sťažnosť na Najvyšší správny súd sa vylučuje.

(5) Pre posúdenie príslušnosti k nemeckej alebo maďarskej národnosti je rozhodujúci najmä jazyk, užívaný v rodinnom styku, alebo príslušnosť k maďarskej alebo nemeckej politickej strane po 6. októbri 1938, alebo priznanie národnosti pri poslednom sčítaní ľudu.

§ 2

Pôdohospodárskym majetkom (§ 1 ods. 1) treba rozumieť súbor poľnohospodárskych nehnuteľností a lesov, k nim patriace budovy a zariadenia, slúžiace vlastnému poľnému a lesnému hospodárstvu, závody pôdohospodárskeho priemyslu, ktoré sú vo vlastníctve osôb uvedených v § 1 ods. 1, ako aj hnutelné príslušenstvo (živý a mŕtvý inventár, slúžiaci vlastnému poľnému a lesnému hospodárstvu) a všetky práva, ktoré sú spojené s držbou skonfiškovaného majetku alebo jeho časti.

§ 3

(1) Ak pôdohospodársky majetok skonfiškovaný podľa § 1 je v nájme (pachte), všetky nájomné (pachtovné) smluvy sa zrušujú a nájom (pacht) zaniká dňom zaistenia skonfiškovaného majetku, ktoré sa upraví vyhláškou.

(2) Patronátne práva a povinnosti viaznúce na pôdohospodárskych majetkoch, skonfiškovaných podľa § 1, zanikajú dňom konfiškácie. V prípadoch osobitného zreteľa hodných môže Slovenský pozemkový fond (§ 4 ods. 1) poskytnúť cirkvám náhradu.

(3) Otázka dlhov a nárokov, viaznúcich na skonfiškovaných majetkoch (§ 1), vyrieši sa osobitným nariadením.

§ 4

(1) Pôdohospodársky majetok, skonfiškovaný podľa § 1, spravuje Slovenský pozemkový fond, ktorý sa zriadi osobitným nariadením.

(2) Súvislé lesné plochy vo výmere nad 50 ha, skonfiškované podľa § 1, prevezme do správy štát.

§ 5

(1) Z pôdohospodárskeho majetku, spravovaného Slovenským pozemkovým fondom, prideli sa do vlastníctva pôda:

- a) deputátnikovi a poľnohospodárskemu robotníkovi vo výmere do 8 ha ornej alebo do 12 ha poľnohospodárskej pôdy,

- b) maloroľníkovi vo výmere, dopĺňujúcej ním doteraz vlastnený pozemkový majetok najviac do 8 ha ornej alebo do 12 ha poľnohospodárskej pôdy,
- c) mnohočlennej roľníckej rodine vo výmere, dopĺňujúcej ňou doteraz vlastnený pozemkový majetok najviac do 10 ha ornej alebo do 13 ha poľnohospodárskej pôdy,
- d) robotníkovi, úradníkovi a maloživnostníkovi na stavebné ciele alebo na zriadenie záhrady vo výmere najviac 0.5 ha.

(2) Pri prideľovaní pôdy (ods. 1) treba pamätať na potreby vnútornej kolonizácie.

(3) V okresoch s prevažnou väčšinou obyvateľstva maďarskej národnosti, kde nie sú uchádzači národnosti slovenskej, kvalifikovaní podľa ods. 1 písm. a), b), c) a d), zostáva skonfiškovaná pôda v správe Slovenského pozemkového fondu.

(4) Lesná pôda do 50 ha môže sa prideliť lesným družstvám alebo lesným spoločenstvám a hospodársky slabším obciam, výnimočne aj jednotlivcom. Tieto družstvá a spoločenstvá podliehajú štátnemu dozoru.

(5) Skonfiškované budovy, zariadenia, slúžiace vlastnému poľnému alebo lesnému hospodárstvu, závody pôdohospodárskeho priemyslu, sady, pamätnosti a pod., ako aj všetky skonfiškované hnutelnosti, ak podľa rozhodnutia Slovenského pozemkového fondu nezostanú vo vlastníctve štátu pre verejné ciele, môžu sa prideliť do vlastníctva:

- a) jednotlivcom (pridelcom) uvedeným v odst. 1 písm. a) až d),
- b) družstvám, utvoreným z roľníkov za účelom spoločného užívania prideleného objektu.

(6) O tom, či skonfiškovaný majetok uvedený v ods. 5 sa pridelí jednotlivcom (písm. a) alebo družstvám (písm. b), rozhodne sa obdobne podľa § 8.

(7) Prednostné právo na pridel majú osoby, ktoré sa vyznamenali a zaslúžili v národne oslobodzovacom boji, najmä vojaci a partizáni, ich rodinní príslušníci a pozostalí, ako aj roľníci, postihnutí vojnou. Tieto okolnosti treba náležite preukázať.

§ 6

Scudziť, prenajať a zafažiť majetok, pridelený podľa § 5 možno len s predchádzajúcim schválením Slovenského pozemkového fondu.

§ 7

(1) Prídelca (§ 5) je povinný na pridelenom majetku riadne hospodáriť.

(2) Ak nehospodári so starostlivosťou riadneho hospodára, môže mu Slovenský pozemkový fond do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby po vypočutí miestneho a okresného národného výboru pridelený majetok odňať a prideliť ho inej podľa § 5 prípustnej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že bude na ňom riadne hospodáriť.

§ 8

(1) Pri miestnom národnom výbore, v obvode ktorého je pôdohospodársky majetok skonfiškovaný, vyvolia si uchádzači prípustní podľa § 5 ods. 1 písm. a), b), c) a d) miestnu roľnícku komisiu, pozostávajúcu najviac z 10 členov.

(2) Delegáti miestnych roľníckych komisií vyvolia na schôdzke okresnú roľnícku komisiu pri okresnom národnom výbore, ktorá môže mať najviac 10 členov.

(3) Miestna roľnícka komisia vypracuje prídellový plán s návrhom na náhradu (§ 9) a predloží ho na schválenie okresnej roľníckej komisií.

(4) Okresná roľnícka komisia preskúma predložené prídellové plány a návrhy na náhradu a na ich základe vypracuje prídellový plán a rozvrh náhrad pre celý okres. Ak nie sú rozpory medzi prídellovými plánmi a návrhmi na náhradu, predloženými jednotlivými miestnymi roľníckymi komisiami, alebo ak dôjde medzi nimi k dohode, okresný prídellový plán a rozvrh náhrad je právoplatný.

(5) Prídellový plán okresnej roľníckej komisiie s rozvrhom náhrad má sa hneď v jednom exemplári zaslať Povereníctvu Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu, ktoré môže prídellový plán s rozvrhom náhrad zmeniť, ak by boli ohrozené dôležité verejné alebo národné záujmy, alebo ak ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a), b), c) a d) neboli dodržané.

(6) Ak okresná roľnícka komisia nemôže prekonať rozpory medzi prídellovými plánmi a návrhmi na náhradu miestnych roľníckych komisií a nedôjde k dohode, alebo ak vznikne rozpor medzi okresnými roľníckymi komisiami susedných okresov, okresná roľnícka komisia predloží vec na rozhodnutie Povereníctvu Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu.

(7) Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu môže vyslať k okresnej roľníckej komisií pomocné orgány, ktoré pomáhajú pri technických prácach prídellovania.

§ 9

Návrh na náhradu (§ 8 ods. 3) má sa určiť podľa výnosnosti, polohy, vzdialenosti a stavu obrodenia pôdy (hnojenie, siatba, sadba) a podľa majetkových a rodinných pomerov prídelcu, a to:

- a) najnižšie vo výške hodnoty jednej priemernej ročnej úrody na navrhovanej výmere pôdy,
- b) najvyššie vo výške hodnoty dvoch priemerných ročných úrod na navrhovanej výmere pôdy,
- c) kde by hodnota budov nebola dostatočne nahradená v cene, určenej podľa písm. a) a b) má sa pri určovaní náhrady vziať zreteľ na význam a hodnotu budov.

§ 10

Náhrada za pridelený živý a mŕtvy inventár a iné zariadenia má sa určiť vo výške ich bežnej hodnoty.

§ 11

(1) Určená náhrada (§§ 9 a 10) sa spláca

1. jednorazovo, najneskôr do 8 mesiacov od ujatia sa držby prídelu, v peniazoch alebo v naturáliách,
2. v splátkach v peniazoch alebo v naturáliách, a to:
 - a) 10% náhrady za pôdu (§ 9) a príslušenstvá (§ 10) treba zaplatiť pri prevzatí pridelennej pôdy do držby. Na návrh miestnej roľníckej komisie, ktorý sa má podať už v prídeľovom pláne (§ 8), môže Slovenský pozemkový fond povoliť odklad prvej splátky najviac na 3 roky;
 - b) zvyšok náhrady je splatný podľa splátkového plánu, vyhotoveného Slovenským pozemkovým fondom, najneskôršie do 15 rokov odo dňa ujatia sa držby prideleného majetku.

(2) Výška úrokov sa určí v splátkovom pláne (§ 12 prvá veta). V prípadoch osobitného zreteľa hodných a sociálne odôvodnených môže Slovenský pozemkový fond na návrh roľníckych komisií povoliť bezúročnosť splátok (ods. 1 bod 2).

§ 12

Náhradu splácajú prídelci Slovenskému pozemkovému fondu podľa plánu ním vydaného. Tá bude použitá na hradenie dlhov a záväzkov, viaznúcich na skonfiškovaných majetkoch, pokiaľ budú uznané a prevzaté, ďalej na hradenie vojnových škôd na poľnohospodárskych majetkoch

malých a stredných roľníkov a na zveľadenie poľnohospodárskej produkcie Slovenska.

§ 13

(1) V náhrade, určenej podľa §§ 9 a 10, zahrnuté sú všetky výdavky a poplatky, spojené so skonfiškovaním (§ 1), pridelením (§ 5) a s pozemnoknižným prevedením skonfiškovaného majetku.

(2) Pozemnoknižné prevedenie prídeltu obstará Slovenský pozemkový fond na vlastné trovy.

(3) Prevody majetku podľa tohto nariadenia sú oslobodené od poplatkov a dávok.

§ 14

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. marca 1945. Vykoná ho Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu s Povereníctvom Slovenskej národnej rady pre veci vnútorné.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady:

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Husák v. r. Ing. Styk v. r.
Novomeský v. r. Ťursíny v. r.